

Posudek na diplomovou práci

„KLIMA ŠKOLNÍ TŘÍDY A MOŽNOSTI PSYCHOLOGICKÉ INTERVENCE“,

kteřou předkládá Mgr. Lenka Coufalová

Klima školní třídy, vztahy mezi učiteli a žáky i žáky samotnými představují aktuální tematiku současné pedagogické praxe. Rozvíjení edukačních a sociálních procesů a vztahů jsou rezervou efektivního působení současné školy a má řadu psychologických souvislostí. Předložená diplomová práce se zaměřuje na poznávání školní třídy jako malé sociální skupiny a klimatu, které ve školních třídách panuje, a zároveň se zabývá tím, jak lze na tento podstatný fenomén působit a pozitivně rozvíjet ve prospěch efektivnosti edukačních vztahů na gymnáziích. Práci nechybí ani pěkně a jasně formulovaná osobní motivace autorky ke zpracování daného projektu.

Diplomová práce je tradičně členěná na část teoretickou a empirickou. Ve shodě se zaměřením práce se teoretická část poměrně stručně, ale věcně adekvátně věnuje problematice školní třídy jako malé sociální skupiny a jejímu poznávání a představuje klima školní třídy s důrazem na možnosti jeho rozvíjení. V teoretické části autorka dobře zpracovala vcelku přiměřený soubor našich i některých zahraničních odborných pramenů a vytvořila vhodné poznatkové předpoklady pro realizování vlastního výzkumu. Tři kapitoly teoretické části jsou obsahově jasně zaměřené a uvádějí podstatné poznatky. Cenná je zejména 3. kapitola, ve které autorka konkrétně poukazuje na postupy rozvíjení pozitivního klimatu školní třídy a jeho efekty. Činí tak zejména s ohledem na možnosti působení školního psychologa či třídního učitele.

Těžiště práce je v empirické části, která představuje výzkum školního klimatu v devíti školních třídách ve třech víceletých gymnáziích. Cíle výzkumného projektu se zaměřují na shody či rozdíly třídních kolektivů dlouhodobě fungujících či nově sestavených a na možnosti psychologické intervence vedoucí k podpoře pozitivního klimatu. Dále autorka dobře popisuje metody výzkumu, jejichž sestava umožní (B-3, KLIT, Koláč pohody – pro žáky, strukturované rozhovory pro třídní učitele) poznání charakteristik školního klimatu ve vybraných třídách. Slouží tomu i pečlivě vymezené proměnné. Popis souboru respondentů je stručný (věk, pohlaví, počet), ale nezahrnuje další zjišťované údaje. Těchto údajů si autorka všímá až při prezentaci výsledků výzkumu.

Výsledky výzkumu jsou prezentovány podrobně a zajímavě. Autorka postupně představuje všech 9 školních tříd ve zvolených proměnných – v každém *shrnutí* je obsažen i směr možných intervencí. Tato část je rozsáhlá, velmi čtivá, psaná poměrně kultivovaným odborným jazykem. Následuje kapitola shrnující výsledky výzkumu. Domnívám se, že tabulka 2 mohla být rozdělena na několik dílčích, čímž by se přidalo na přehlednosti. Z podrobných popisů zjištěných výsledků ve školních třídách i souhrnu výsledků vyvstává řada otázek – na některé z nich pak autorka reaguje zejména v diskuzi. Už v jiných výzkumech se ukázalo, že složitější vztahy a nutnost promyšlené psychologické intervence vyžadují zejména třídní kolektivy dlouhodoběji fungující. V diskuzi mě ještě zajímá: Kdo se podle dosavadních zjištění autorky podílel na rozvoji třídního klimatu? Jaký je podíl třídních učitelů, učitelů, školních psychologů či žáků samotných? Jaké postupy byly voleny? Na okraj ještě dodávám, že práce je také po formální stránce zpracována velmi pěkně a pečlivě.

Závěr:

Mgr. Lenka Coufalová předložila práci, která jistě splňuje požadavky na diplomové práce kladené. Doporučuji proto, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie UK FF v Praze. Zároveň navrhuji diplomovou práci Mgr. Lenky Coufalové ohodnotit známkou výborně.